

JULIA BURGERS-DROST

*Letta's
bestemming*

De Rijenborch III

Julia Burgers-Drost

Letta's bestemming

De Rijenborch trilogie deel 3

Uitgeverij Zomer & Keuning

1

‘Hoe haal je het in je hoofd om zulke streken uit te halen! Besef jij wel hoe ongerust je vader en ik zijn geweest?’ De woedende uitval van haar moeder imponeert de twaalfjarige Letta von Mallinckroot behoorlijk. Mam, haar beste vriendin, die zich nu pal tegenover haar opstelt.

Het meisje buigt schuldbewust haar hoofd en probeert manhaftig haar tranen te bedwingen.

Een volgende reeks verwijten is in de maak, maar gelukkig is er ook nog een vader, die het zo wel genoeg vindt. Hij trekt zijn dochter tegen zich aan, dwingt het hoofd omhoog. ‘Kijk mij eens aan, Letta. Ik wil dat je je van één ding bewust bent: wij houden van je. Van jou, je zusje, je broertjes. Jullie zijn onze grootste schat, daarom zijn mamma en ik boos. In plaats van met het schoolkamp mee te gaan, heb jij met je vriendinnen klakkeloos wat anders georganiseerd. Nu is het jouw beurt om te vertellen.’

Letta haalt sidderend adem. ‘Nou, we hadden geen zin in dat kinderachtige gedoe. En toen...’ Ze moet toegeven dat de uitgevoerde plannen uit haar koker kwamen.

‘Toen heeft Ineke een briefje door haar zus laten schrijven... dat we naar een ander kamp moesten. En de rest ging vanzelf...’

De ouders kijken elkaar over het gebogen hoofd heen aan. ‘Zoiets zou ik niet gedurfd hebben, vroeger,’ zegt moeder.

Vader knipoogt, zegt opgewekt: ‘Ik wel. Maar ik was slimmer en zorgde ervoor dat mijn ouders niet ongerust werden. Kind, je weet niet wat wij hebben doorgemaakt! Maar ga door met je verhaal.’

Gesterkt door het idee dat pappa ook streken heeft uitgehaald, vervolgt Letta haar biecht.

‘We gingen gewoon naar ‘De Rijenborch’. Ik ken daar immers alle geheime plekjes... we zetten ons tentje op en ik gapte in de keuken brood en kaas. En cola.’

‘Foei!’ Moeder Emilie schaamt zich diep voor de streken van haar oudste.

‘Nou... als ik volwassen ben erf ik toch zeker ‘De Rijenborch’,’ verdedigt Letta zich.

‘Ja, maar je moeder is nog springlevend en ik hoop dat ze het nog

lang zal blijven. Jij, beste meid, moet 'De Rijenborch' uit je hoofd zetten. Vanaf nu mag je er uitsluitend onder begeleiding heen! Je hebt er niets te zoeken. Hier, rond 'De Eikenboom', is speelruimte in overvloed. Ook om te kamperen. Legaal dan, wel te verstaan!

Die straf komt hard aan. 'En als je je er niet aan houdt, gaat later 'De Rijenborch' niet naar jou, ook al moet ik de wet er voor herschrijven. Je had je leraar moeten horen toen hij van een klikspaan vernam dat jullie je eigen feestje aan het bouwen waren.'

Letta komt snel met een antwoord. 'Toen jullie dat hoorden hadden jullie kunnen weten waar ik zat.'

De vader schiet in de lach. 'Dat kind van ons is erfelijk belast. 'De Rijenborch' schijnt jullie in het bloed te zitten. Wat dachten de dames: zullen we een punt zetten achter de discussie? Letta weet nu waar ze aan toe was. Wij hebben een straf 'uitgevaardigd' en die geldt tot je volwassen bent!'

Letta voelt dat de zon begint door te breken. 'Dat duurt nog zo lang, pappa. Je bent toch op je achttiende volwassen? Dat duurt nog zes jaar...'

Moeder Emilie schiet in de lach. 'Meisje, het gaat niet om het feit dat je juist daar je tentje had opgeslagen. Je ondoordacht handelen heeft ons aan het schrikken gemaakt. Er had wel ik-weet-niet-wat kunnen gebeuren. Je bent te groot voor verhaaltjes over vreemde mannen met snoepjes. Je begrijpt me best. Enfin, ik ben van plan jou beter in het oog te houden. Volgende week ga ik een paar dagen op 'De Rijenborch' werken, dan mag je mee.'

Aarzelend kijken de blauwe ogen van de een naar de ander. 'Zijn jullie dan niet meer boos?'

'Over!' zegt vader resoluut. 'Oh ja, nog een ding: jullie maken maandagochtend op school meteen je excuses!'

'Moet dat echt?'

'Zeker. Zoiets kun je niet jong genoeg leren!'

Letta sloft naar boven, trekt zich terug op haar kamer en draait de deur op slot. Het valt niet altijd mee om de oudste van vier te zijn.

Ze schuift achter haar bureautje, kauwt op de achterkant van een pen met haar sterke tanden tot de deuken er in staan, en kijkt dromerig in de verte.

Ze trekt een dik schrift naar zich toe. Al vanaf dat ze schrijven en

lezen kan, is ze in de weer met pen en papier. Al jaren houdt ze een dagboek bij. En als daar de inspiratie voor ontbreekt, schrijft ze een brief aan een denkbeeldige vriendin.

Toen haar moeder zwanger was van de jongste, Harrie, heeft Letta zich beziggehouden met het maken van een boek voor de baby.

Later, als ze volwassen is, wil ze, net als haar moeder vroeger, de leiding voeren op 'De Rijenborch', een familie buiten dat als cultureel centrum al jaren een goede naam heeft. Het is onmogelijk om uit eigen financiën zelf het huis te bewonen. Letta's vader, die niet alleen projectmakelaar is, maar ook zelf plannen ten uitvoer brengt, heeft onder andere het herstellingsoord 'De Eiken' van de grond weten te krijgen. Na jaren van plannen maken en uitvoeren, is besloten vanwege de kinderen zich voorgoed in een villa op het terrein van 'De Eiken' te vestigen. Otto von Mallinckroot heeft nu zelf de leiding, wat hem uitstekend bevalt. Hij is altijd in voor vernieuwing, dus worden in 'De Eiken' de modernste therapieën toegepast.

Beide ouders van Letta gaan dikwijls zo op in hun sociale werkzaamheden, dat de kinderen op het tweede plan komen. Al jong is hen geleerd dat de hulpbehoevende mens voorgaat.

De eigenwijze daad van Letta heeft hen doen schrikken. De hoogste tijd om toch meer energie in hun kroost te steken!

De onbezorgde jeugd van Letta von Mallinckroot krijgt een fraai slot wanneer ze haar einddiploma vwo heeft behaald. Ze peinst er niet over om te gaan studeren. Waarom zou ze? Heeft iemand met een graad eerder een baan? Is hij of zij gelukkiger?

'Het zou toch leuk zijn als je later, wanneer je de leiding over 'De Rijenborch' hebt, een naambordje met daarop drs. Von Mallinckroot naast de deur kunt hangen!'

Letta's reactie was: 'En moet ik dan daarvoor, voor dat bordje, de rest van mijn jonge jaren zwoegen? Nee, ik ga iets doen waar ik later echt plezier van heb.'

Allerlei mogelijke richtingen passeren de revue. Uiteindelijk besluit Letta tot verbazing van haar ouders naar een bijbelschool te willen.

'Maar meisje, wat wil je uiteindelijk bereiken? Je bent niet van plan de zending in te gaan. Daar leiden die scholen vaak voor op, maken je er klaar voor.'

Maar Letta's besluit staat vast. 'Als ik die opleiding achter de rug heb, kan ik op 'De Rijenborch' pastoraal werk doen. Zelf de avond- en ochtendsamenkomst leiden.'

Voor een ding zijn de ouders bezorgd. Letta, die de fanatieke trekjes van haar moeder heeft geërfd, is in staat zich ergens in vast te bijten, zonder om zich heen te kijken. Ze zou de eerste niet zijn, die zich als het ware begraaft op 'De Rijenborch', waarvan de leidinggevende functie zwaar is en vaak onverwachte eisen stelt. Bovendien vinden beiden Letta ook over drie jaar nog te jong om zo'n zware verantwoording op zich te nemen.

'Zou je niet eerst een paar jaartjes naar het buitenland willen? Desnoods als au pair. Dan kun je nog altijd kijken of je naar een bijbelschool wilt. Pa en ik zouden graag zien dat je je eerst in de breedte wat ontwikkelde...'

Het is verleidelijk: het buitenland! En als er een aanbod van een bevriende familie komt die een paar jaar in Zwitserland gaat werken en wonen, is Letta snel overgehaald.

Twee jaar in Zwitserland hebben van Letta von Mallinckroot een volwassen jonge vrouw gemaakt. Een vrouw met een vast doel voor ogen.

Haar thuiskomst is ronduit een feest. 'Ik zou je het liefst voorgoed hier houden!' bekennt moeder Emilie. 'Heb je geen zin om pappa op 'De Eiken' te helpen?'

Nee, Letta's plannen liggen vast. 'Ik heb me al bij een bijbelschool opgegeven, mam. Vlak aan zee, ik verheug me er enorm op. Er zitten jongelui met verschillende achtergronden. De sfeer is prima, staat in de folder...'

'Leer mij folders kennen!' zucht Emilie. 'Ga eerst maar eens naar een open dag. Jij, met je Zwitserlandervaringen, vindt zo'n school misschien wel heel bekrompen.'

'We zullen zien. Als ik jouw auto mag, mam. Met openbaar vervoer schijnt het eeuwen te duren voor je er bent!'

Letta is weliswaar uiterlijk kalmer geworden, van binnen kan het behoorlijk stormen.

'Jij mag mijn wagen onder voorbehoud dat je kalm rijdt!' zegt moeder, die in haar jeugd zelf de verkeersregels aan haar laars lapte.

Het is begin zomer als de open dag wordt gehouden. Letta kan een zekere opwinding niet ontkennen. Ze is ruimschoots op tijd van huis gegaan, om er zeker van te zijn dat ze, mocht ze de weg niet gelijk vinden, toch op tijd is.

Een kleine plaats aan zee met een smalle strook strand, wat inhoudt dat toeristen het liever wat verderop zoeken.

De school, een verbouwde vakantiekolonie, ligt tegen de duinrand. Uit de verte ziet Letta het rode dak al boven andere gebouwen uitsteken.

Eindelijk haar doel. Ze is ruimschoots op tijd, parkeert de wagen in het dorp en kuiert naar zee. Ruimte, lucht, leven. Ze strekt haar armen hoog boven het hoofd. Af en toe is ze zich scherp van het feit bewust dat ze jong is, nog een leven voor zich heeft. Een leven dat ze goed wil besteden.

Uit de wind en in de zon, zittend in een duinpannetje, maakt ze de balans van haar leven op. Een gelukkige jeugd, zonder noemenswaardige schokken. Verwend met ouderliefde en nergens gebrek aan. Ja, ze is bevoorrecht.

De jaren in Zwitserland waren een soort vakantie voor haar. Natuurlijk heeft ze naast het toch harde werken ook veel genoten. Maar nu, nu kan ze eindelijk een begin maken met haar echte leven.

Ze vindt het moeilijk om met haar ouders en vrienden over haar innerlijk te praten. Het verlangen zich in het evangelie te verdiepen is geen gril. Alleen bij oma, naar wie ze is vernoemd, durft ze zich te uiten.

Oma Alet is niet meer de jongste, maar wel erg wijs geworden door het leven zelf. 'Als jij denkt, dat je die opleiding moet volgen, doe het dan, maar bid er wel voor. God heeft voor ieder van ons een plan en als je je eigen wegen volgt, kan het jaren duren voor je daar bent waar Hij je allang had willen hebben.'

Letta volgt de sierlijke bewegingen van een meeuw, die door de lucht lijkt te zeilen. Holland op z'n mooist, vindt ze trots. Blauwe lucht, de oneindigheid van de zee. En dan die golven, ze komen, gaan, komen en gaan. Eeuw na eeuw.

Ja, met Omalet kan ze praten. Heerlijk is dat! Straks, voor ze naar huis gaat, rijdt ze vast even naar haar toe om verslag te doen.

Het wordt tijd om op te stappen.

Letta klopt het zand van haar krappe spijkerrok en trekt het T-shirt recht.

Met het zand nog in haar schoenen begeeft ze zich naar de school, voorheen vakantiekolonie. Ze had nog nooit van dat begrip gehoord, maar Omalet heeft het duidelijk uitgelegd. Zwakke kinderen uit gezinnen waar het geen vetpot was, mochten zes weken naar een tehuis. Met een beetje fantasie ziet ze ze lopen, richting strand. Bolderkarren met de kleintjes erin, tussen scheppen en emmertjes. Grote kinderen eromheen. Dikker en bruin gaan ze uiteindelijk terug naar huis.

Letta schudt de fantasieën van zich af en loopt aarzelend richting voordeur. Er is een rode loper uitgelegd en even vreest ze dat ze de enige belangstellende is. Stilte alom!

Dan duikt er vanachter een soort fietsenhok een horde jongelui op. Er wordt gelachen, ze lijken met elkaar vertrouwd.

‘Zijn jullie voor de open dag gekomen?’

Er vormt zich een kring om haar heen.

‘Je bent te vroeg... Heb je geen bericht gehad dat het aanvangstijdstip is verzet? En de open dag pas om twee uur begint?’

Letta reageert verontwaardigd. ‘En daar kom ik vroeg voor uit mijn bed!’

‘Foutje!’ roept iemand. En een ander: ‘Kom, schaar je bij ons. Wij zijn aanstaande tweede- en derdejaars en zijn op weg naar de lunch. Kun je vast kennismaken met de leraren en met ons!’

Letta drukt handen, noemt haar naam.

‘Misschien krijg ik van jullie een eerlijker beeld dan van degenen die de open dag organiseren!’

In een zaal, waar vrolijk bedrukte katoenen gordijnen voor de lage ramen hangen, staat een lange tafel, met daar omheen rieten stoelen. Er is gedekt en de schalen met allerlei soorten brood wekken Letta’s eetlust op.

Ze geniet van de ontspannen sfeer. Helemaal geen ‘vroom gedoe’, zoals haar jongere broer en zus veronderstelden.

De leraren en leraressen gaan prettig met de jongeren om, de grapjes vliegen over en weer. Het is voor Letta alsof ze thuis is gekomen.

‘Waar is onze nieuwe leraar SC gebleven?’ vraagt een meisje.

‘Wat is dat?’ informeert Letta bij haar buurman, terwijl ze een bruine boterham royaal met hagelslag bestrooit.

‘Sociale communicatie... Joep Munnik, vers geïmporteerd uit België. Daar zul je hem hebben!’

Een blijmoedig mens komt binnengestapt met een lach van oor tot oor. Hij wordt gehoord en geplaagd, op een speelse manier.

‘Is dat een Belgische gewoonte, te laat aan de lunch? Of was je van plan te vasten?’

Joep wacht een pauze af en zegt kalm: ‘Tja, iemand moet de laatste hand leggen aan de voorbereidingen voor de open dag, nietwaar? Jullie waren allemaal snel vertrokken, maar ik ben plichtsgetrouw!’

Iemand merkt op dat de etensbel nooit genegeerd mag worden. ‘Wat je ook aan het doen bent: laat vallen en haast je naar de zaal.’

Letta wordt gevraagd een stukje op te schuiven en plaats te maken voor Joep.

‘Je zit namelijk op zijn stoel! Joep, dat is Letta.’

Letta kijkt in een paar ogen waar pretlichtjes glinsteren.

‘Welkom!’ zegt Joep en perst een stoel op een te klein plekje. ‘Eventjes stil lui, ik wil eerst bidden.’

Hier zal ze aan moeten wennen, beseft Letta. Stel dat ze ooit op school zo’n opmerking had gemaakt. Lachen, jongens, wat stelt die zich aan!

‘Eet smakelijk, Joep!’

Joep richt zich tot Letta. ‘Een nieuweling dus. Vertel eens wat over jezelf!’

Op dat moment ontstaat er een vriendschap, anders dan Letta tot op heden heeft gekend.

De rest van de dag ervaart ze als positief en ze krijgt antwoord op verschillende vragen.

Voor ze vertrekt besluit ze zich definitief op te geven. ‘Nee,’ zegt ze, ‘ik heb geen bedenktijd nodig.’

Ze wordt bij de directeur genodigd voor een kort gesprekje aangaande haar eigen motieven. ‘Niet dat we wie dan ook wantrouwen, maar we willen wel weten wat voor vlees we in de kuip hebben.’

Letta tracht haar diepste gevoelens te verwoorden, en is dankbaar dat die begrepen worden.

‘Je kunt ook na een jaar stoppen, mocht je dat willen, maar we zien onze studenten liever niet midden in het programma vertrekken.’

Tevreden rijdt Letta naar huis. Een zomervakantie voor zich. Heerlijk

thuis bijkomen van Zwitserland, een trektocht maken met een stel jongelui en wie weet is er een tijdelijk baantje voor haar op ‘De Rijenborch’.

Omalet luistert verheugd naar het verslag van Letta, die ze in stilte haar lievelingskleinkind noemt. Nooit zal ze dit uitspreken, zelfs niet tegen haar man.

Letta is een moderne versie en jongere uitgave van haar dochter Emilie, die op haar beurt weer op Omalet lijkt.

‘Dat jij naar zo’n opleiding wilt, lieve kind, doet mij als oude vrouw veel. Ook al zou je er in de toekomst niet veel aan hebben, voor je eigen ontwikkeling is het prima!’

Letta verdedigt haar toekomst.

‘Omalet! Ik krijg later de leiding op ‘De Rijenborch’. Als we de C van Christelijk Cultureel Centrum willen behouden, dien ik als leidinggevende toch wel degelijk een achtergrond te hebben. En bovendien, maar dat is geheim, wil ik later iets voor kinderen doen. Niet verder vertellen, hoor! Maar toen ik vanmorgen in mijn uppie op een duin zat, en aan de vroegere vakantiekolonies dacht, leek het me geweldig om ergens op het terrein van ‘De Rijenborch’ in de zomermaanden iets te doen voor kinderen uit een bepaald milieu. En ze buiten veel leuks en lekkers om het evangelie meegeven.’

Omalet glimlacht om het jeugdig elan dat haar kleindochter uitstraalt. ‘Ik hoop het nog mee te maken, schatje.’

Begin september is het zo ver. Gebruind door de Franse zon en met gebleekt haar pakt Letta haar koffers.

‘Kom je de weekenden thuis?’ informeert haar twee jaar jongere zus, Puck. ‘Als ik volgend jaar ga studeren, doe ik het om en om. Ik vind dat je daar waar je werkt of studeert, ook je weekenden moet doorbrengen. Anders kun je nooit een vriendenkring opbouwen.’

Letta knipt de laatst ingepakte koffer dicht.

‘Dat soort dingen weet je pas wanneer je er voor staat. Kijk naar ons broertje... Otmar pakt iedere week de trein naar huis. Alleen al vanwege de was. En ik?’ Letta gaat naast haar zus op het bed zitten. ‘Met het openbaar vervoer is het een toestand van heb ik jou daar. De school ligt erg ongunstig. En ik meen begrepen te hebben dat juist de weekenden

ginds erg leuk zijn. Maar we zullen zien. Heimwee krijg ik niet, in Zwitserland ben ik gehard!’

‘Daar ben je ook te oud voor!’ vindt Puck onbarmhartig.

Letta voelt zich net haar grootmoeder als ze zegt: ‘Voor heimwee is een mens nooit te oud. Het hangt er maar van af waarnaar je heimwee hebt.’ Even zwijgt ze, om dan veelbetekenend op te merken: ‘Of naar wie...’

Otto en Emilie von Mallinckroot staan erop hun oudste zelf weg te brengen. ‘Wij willen zien waar jij terecht komt.’

Emilie heeft hetzelfde gevoel als toen ze voor het eerst naar de basisschool ging. Onzeker over dat wat haar te wachten staat.

‘En als het je niet bevalt, kun je altijd nog een andere richting kiezen,’ vindt moeder. ‘En anders kom je gewoon een jaar thuis en volgt wat cursussen!’ meent vader.

Letta glimlacht stilletjes voor zich heen. Ze heeft goed gekozen, daar brengt niemand haar van af.

De jaren verstrijken snel als men naar tevredenheid leeft. Letta is een vlijtige studente, die enthousiast meedoet aan allerlei activiteiten. Die mee de straat op gaat, om te evangeliseren. Of op het strand, tijdens de zomermaanden, helpt folders uitdelen.

Het is Letta die achter de computer kruipt als er een stukje moet worden geschreven en soms is het of alle leerlingen met haar bevriend zijn.

Slechts eens in de maand onderneemt ze de reis naar huis, waar ze met open armen wordt ontvangen. En schrijven doet ze alleen aan haar oma. Dikke brieven, waarin ze haar hart uitstort en oma’s mening vraagt.

Drie jaar van intense studie, van groei en verwachting, vliegen voorbij.

Menige student heeft al plannen voor de toekomst: de zending in, solliciteren naar een baantje bij radio of tv, een vervolgstudie of een functie in de maatschappij.

Als Letta wordt gevraagd: wat ben jij van plan? reageert ze met een vage opmerking. Ze heeft verborgen weten te houden dat ze uit de zogenaamde ‘betere kringen’ komt. Ze vindt het nergens voor nodig dat wie dan ook weet dat haar vader een kapitaalkrachtig man is.

Veel heeft Letta in de afgelopen jaren geleerd, maar nu wacht haar het leven van alledag.

Maar dat niet alleen. Daar is ook ‘De Rijenborch’. Sinds haar kinderjaren ligt daar haar hart.

Ze rekent erop dat haar ouders mee zullen werken om haar dromen te verwezenlijken! Hoe precies, is nog een open vraag.

Letta vindt het tijd worden dat die beantwoord worden!

2

‘Wat zal ik dit alles missen!’ Letta heft beide armen boven haar hoofd, draait om haar as en laat zich in het rulle zand vallen. ‘De zee, een gewilliger oor zal ik nergens vinden! Altijd luisteren, nooit tegenspreken.’

Joep Munnik geeft zijn jongere zus een por. ‘Hoor je dat, Rosanne, je vriendin wordt lyrisch! Zou dat te maken hebben met haar definitieve vertrek?’

Rosanne sjouwt op haar blote voeten kalm door, verschikt haar rugzak en neemt niet de moeite een antwoord te bedenken. Ze is tweedeaars, maar desondanks stevig bevriend met Letta. De beide meisjes maken vaak lange wandeltochten, in gezelschap van Joep.

‘Ik zal jullie zometeen opbiechten waarom ik lyrisch word ginds, bij het paviljoen. Doen wie er het eerst is?’ Ze schopt haar sandalen van haar voeten en kijkt verwachtingsvol broer en zus aan.

‘Mij best!’ grinnikt Joep.

Letta telt luidkeels af en is gelijk weg. Ze kan echter niet op tegen het tempo dat Rosanne ontwikkelt, die dan ook als eerste bij het paviljoen aankomt.

Letta omarmt haar vriendin, neemt haar mee in een rondtollende dans. Joep arriveert als laatste.

‘Ik weet het, mijn conditie. Ik beloof in de vakantie te gaan joggen. Kom op meiden, ik trakteer.’

Letta dringt afscheidsgedachten diep weg. Nog even genieten van alles om haar heen.

Ze strekt haar gebruikte benen, sluit haar ogen en commandeert: ‘Zon, bruin me!’

Joep haalt hun favoriete ijssoort en komt terug met drie sorbets.